

KAKS OTSUSTAVAT AASTAT

KÕIGIST Jeesuse maise elu kogemustest olid kõige otsustavamad tema neljateistkümnes ja viieteistkümnes eluaasta. Need kaks aastat pärast seda, kui ta hakkas saama teadlikuks oma jumalikkusest ja ettemääratusest, ning enne kui ta saavutas üsna tugeva kontakti oma sisimas elava Kohandajaga, olid tema sündmusrikkas elus Urantial kõige kurnavamad. Neid kaht aastat tuleb pidada suureks katsumuseks ja tõeliseks kiusatuseks. Ükski noor inimene pole oma noorukiea varaste segaduste ja kohanemisprobleemide käigus teinud läbi otsustavamad katsumused kui Jeesus üleminekul lapsepõlvest noormeheikka.

² See tähtis periood noore Jeesuse arengus algas Jeruusalemma-reisi lõpu ja Naatsaretti tagasipöördumisega. Alguses tundis Maarja rõõmu mõttest, et tema poeg on jälle tagasi, et Jeesus naasis koju, olemaks sõnakuulelik poeg — mitte et ta oleks kunagi teistsugune olnud —, ning et ta suhtus nüüd leplikumalt ema plaanidesse tema tulevase elu suhtes. Kuid talle polnud määratud kaua end selle emaliku ekstarvamuse ja teadvustamata perekondliku uhkustunde päikesepaistel soojendada, ta pidi üsna pea rängalt pettuma. Poiss viibis üha enam isa seltsis, ta tuli üha vähem oma probleemidega ema juurde, kuid mõlemale vanemale jäi ühtmoodi arusaamatuks poja sagedane libisemine maistelt asjadelt mõtisklustele oma Isa ülesannete täitmise üle. Nad ei saanud temast küll aru, kuid armastasid teda tõeliselt.

³ ¶ Vanemaks saades tugevnes Jeesuse osavõtlikkus ja armastus juudi rahva vastu, kuid aastate möödudes arenes tema meeles välja õiglane pahameel riiklikult määratud preestrite viibimise üle Isa templis. Jeesus tundis suurt lugupidamist siirate variseride ja ausate kirjatundjate vastu, kuid silmakirjalikke varisere ja ebaausaid teolooge ta põlgas. Ta põlastas kõiki neid usujuhte, kes polnud siirad. Iisraeli juhte tundma õppides tekkis tal mõnikord kiusatus kasutada võimalust saada juutide oodatud messiaks, kuid ta ei andnud sellele kiusatusele kunagi järele.

⁴ ¶ Lood tema kangelastegudest Jeruusalemma templi tarkade seas olid meelepärased kogu Naatsaretile, eriti aga tema endistele õpetajatele sünagoogikoolist. Mõnda aega tuli kõigi huulilt tema kohta vaid kiitust. Kogu küla rääkis sellest, kui tark ja kiidu väärt käitumisega laps ta oli olnud, ning ennustas talle Iisraeli suureks juhiks saamist; lõpuks pidi Galileast, Naatsaretist tulema tõeliselt suur õpetaja. Ning nad kõik ootasid, et ta saaks juba viieteistkümneaastaseks ja tal lubataks sabati ajal regulaarselt sünagoogis pühakirju lugeda.

1. TEMA NELJATEISTKÜMNES ELUAASTA (8. A PKR)

¹ Sel kalendriaastal saabus tema neljateistkümnes sünnipäev. Temast oli saanud hea kaelkookude valmistaja ning ta töötas hästi nii lõuendi kui ka nahaga. Temast oli kiiresti kujunemas ka osav puusepp ja mööblimeister. Sel suvel käis ta sageli Naatsaretist kirdes asuva mäe tipus palvetamas ja mediteerimas. Ta sai oma maapealse annetumise olemusest järk-järgult üha paremini teadlikuks.

² See mägi oli olnud veidi enam kui saja aasta eest Baali kõrgendik, nüüd oli see aga kuulsa Iisraeli pühameha Siimeoni haud. Siimeoni mäe tipust vaatas Jeesus alla Naatsaretile ja selle ümbrusele. Ta silmitses Megiddot, meenutades lugu Egiptuse sõjaväe esimesest suurest võidust Aasias ning seda, kuidas üks teine samasugune sõjavägi alistas hiljem Juudamaa kuninga Hoosea. Kaugele ei jäänud ka Taanak, kus Deboora ja Baaarak alistasid Siisera. Eemal võis ta näha Dothani künkaid, kus, nagu talle oli räägitud, vennad olid müünud Joosepi Egiptusesse orjaks. Siis libises ta pilk üle Eebali ja Gerisimi ja ta meenutas pärimusi Aabrahamist, Jaakobist ja Abimelekist. Nii meenutas ta oma isa Joosepi rahva ajaloosündmuse ja pärimuse ning mõtiskles nende üle.

³ Ta jätkas sünagoogiõpetajate juures õpinguid edasijõudnute lugemiskursustel ning õpetas ka oma vendi ja õdesid kodus edasi, sedamööda kuidas nad sobivasse vanusesse jõudsid.

⁴ Aasta algul eraldas Joosep osa oma Naatsareti ja Kapernauma kinnisvarade tulust Jeesuse pika õppekursuse jaoks Jeruusalemmas; plaanide kohaselt pidi Jeesus minema Jeruusalemma järgmise aasta augustis, viieteistkümneaastaseks saades.

⁵ Selle aasta algul kahtlesid Joosep ja Maarja sageli oma esmasündinud poja määratud saatuses. Ta oli tõesti andekas ja armastusväärne laps, kuid nii raske oli temast aru saada ja teda mõista, samas ei juhtunud kunagi ka midagi erakordset ega imepärast. Uhke ema oli kümneid kordi hinge kinni pidades oodanud, et poeg saadaks korda midagi üleiniplikku või imepärast, kuid ta lootused purunesid alati, tuues kaasa kibeda pettumuse. Kõik see oli heidutav, isegi masendav. Tolle aja vagad inimesed uskusid tõesti, et prohvetid ja töötatud inimesed näitavad oma kutsumust ja kehtestavad oma jumaliku võimu alati imetegusid korda saates. Kuid Jeesus ei teinud midagi niisugust, seepärast sattusid ta vanemad tema tulevikule mõeldes üha enam segadusse.

⁶ Naatsareti pere majandusliku olukorra paranemine kajastus kodus paljudes asjades, eriti aga just sõega

kirjutamiseks mõeldud siledade valgete tahvlite rohkuses. Jeesusel lubati ka oma muusikatunde jätkata, ta armastas väga harfi mängida.

⁷ ¶ Kogu selle aasta kohta võib öelda, et Jeesus „edenes armus Jumala ja inimeste juures”. Perekonna tulevik näis paljutootav ja helge.

2. JOOSEPI SURM

¹ Kõik läkski hästi kuni selle saatusliku teisipäeva, 25. septembrini, mil üks Sepphorisest saabunud jooksja tõi sellesse Naatsareti koju traagilise uudise, et Joosep on kuberneri residentsi ehitusel tõtseadmelt alla kukkunud ja tõsiselt viga saanud. Sepphorise sõnumitooja oli teel Joosepi koju peatunud töökojas ja teatanud Jeesusele tema isaga juhtunud õnnetusest ning nad läksid koos koju Maarjale kurba uudist rääkima. Jeesus soovis kohe isa juurde minna, kuid Maarja ei võtnud teda kuulda, vaid tundis, et ta peab ise oma mehe juurde kiirustama. Ta käskis kümneaastasel Jaakobusel endaga Sepphorisesse kaasa tulla, Jeesuse jättis aga nende tagasitulekuni nooremate lastega koju, sest ei teadnud, kui tõsiselt Joosep on viga saanud. Kuid Joosep oli surnud vigastustesse veel enne, kui Maarja kohale jõudis. Nad tõid ta Naatsaretti ja järgmisel päeval seati ta oma esiisade juurde puhkama.

² ¶ Just siis, kui väljavaated olid head ja tulevik näis helge, langes selle Naatsareti pere kohale julm käsi, nende kodu paisati segi ja kõik Jeesuse enda ning tema edasiõppimisega seotud plaanid hävitati. Puusepa-poiss, kes oli äsja saanud neljateistkümneaastaseks, sai aru, et tal tuleb küll täita oma taevase Isa ülesannet ilmutada maa peal ja lihas tema jumalikku olemust, aga tema inimlik olemus peab võtma oma õlule hoolitsemise lehestunud ema ja seitsme õe-venna ning ühe veel sündimata lapse eest. Naatsareti poisist kujunes nüüd selle nii äkki raske kaotuse osaliseks saanud pere ainus tugi ja lohutus. Nii lubati Urantial toimuda neil loomulikel sündmustel, mis sundisid seda määratud noormeest võtma varakult enda kanda need rasked, kuid väga õpetlikud ja distsiplineerivad kohustused, mis kaasnesid tema saamisega inim perekonna peaks, omaenda vendade ja õdede isaks, oma ema toetajaks, isakodu, selle tema jaoks maailma ainsa kodu kaitsjaks.

³ Jeesus võttis need nii äkki tema kanda langenud kohustused meelsasti vastu ja täitis neid ustavalt lõpuni. Vähemalt üks tema elu suur probleem ja karde tud raskus oli sel traagilisel moel lahenduse leidnud — enam ei oodatud, et ta Jeruusalemma rabide juurde õppima läheks. Alati jäi kehtima tõde, et Jeesus „ei istunud ühegi inimese jalge ees”. Ta oli valmis õppima ka kõige tähtsusetumalt väikelapselt, kuid ta ei omandanud kunagi õigust õpetada inimlikest allikatest saadud tõde.

⁴ Ta ei teadnud ikka veel, et Gabriel oli külastanud tema ema enne ta sündi; ta kuulis seda alles Johanneselt oma ristimise päeval, oma avaliku teenistuse algul.

⁵ ¶ Aastate jooksul mõõtis noor Naatsareti puusepp iga ühiskondlikku institutsiooni ja iga usutava ühesuguse prooviga: mida teeb see inimhinge heaks? kas see toob Jumala inimese juurde? kas see toob inimese Jumala juurde? Too nooruk ei jätnud küll ka elu meelelahutuslikke ja seltskondlikke külgi päriselt hooletusse, kuid pühendas siiski üha enam aega ja energiat vaid kahe eesmärgi teenimisele: oma perekonna eest hoolitsemisele ja valmistumisele taevase Isa tahte täitmiseks maa peal.

⁶ ¶ Sel aastal kujunes naabritel kombeks astuda talveõhtutel nende juurde sisse, et kuulata, kuidas Jeesus harfi mängib, lugusid jutustab (sest poiss oli hea jutuvestja) ja kreekakeelseid pühakirju ette loeb.

⁷ Perekonna majandusasjad läksid esialgu üsna ladusalt, sest Joosepi surres oli neil veel päris palju raha. Jeesus ilmutas varakult teravat ärivaistu ja oskust rahaga targalt ümber käia. Ta oli helde, kuid kokkuhoidlik; ta oli säästlik, kuid suuremeelne. Temast sai isa paran duse tark ja tegus haldaja.

⁸ Ent vaatamata kõigele, mida Jeesus ja nende naabrid Naatsaretis püüdsid teha, et koju veidigi rõõmu tuua, ahistas Maarjat ja isegi lapsi kurbus. Joosepit ei olnud enam. Joosep oli olnud erakordne abikaasa ja isa ning nad kõik tundsid temast puudust. Ja seda traagilisem oli mõelda, et neil ei avanenud võimalust enne ta surma temaga rääkida ega talt hüvastijätuks õnnistust saada.

3. VIIETEISTKÜMNES ELUAASTA (9. A PKR)

¹ Viieteistkümnenda eluaasta keskel — me arvestame aega kahekümnenda sajandi kalendri, mitte juudi kalendri järgi — oli Jeesus juba asunud kindla käega oma pere elu juhtima. Enne kõnealuse aasta lõppu olid nende säästud peaaegu lõpukorral ja nad olid silmitsi vajadusega müüa üks neist Naatsareti majadest, mis olid Joosepi ning tema naabri Jaakobi ühine omand.

² Kolmapäeva, 17. aprilli õhtul 9. a pKr sündis pere noorim laps Rutt ja Jeesus püüdis nii hästi kui suutis emale selle raske ja eriti kurva katsumuse ajal lohutust ja hoolitsust pakkuda. Ükski isa poleks osanud oma tü tart südamlikumalt ja ustavamalt armastada ning kasvatada kui Jeesus peaaegu kakskümmend aastat (kuni avaliku teenistuse alguseni) väikese Ruti eest hoolitses. Ja ta oli ka kõigile teistele oma perekonna liikmetele sama hea isa.

³ ¶ Sel aastal sõnastas Jeesus esmakordselt palve, mida ta hiljem õpetas oma apostlitele ja mida paljud on hakanud nimetama „meie Isa palveks”. See kujunes teatud mõttes välja perekonnaaltari ees; neil oli palju palvevorme ja mitu kindla sõnastusega palvet. Pärast isa surma püüdis Jeesus õpetada vanematele lastele, kuidas sõnastada isiklikku palvet — talle endale meeldis seda väga teha —, kuid nad ei suutnud tema mõtteid jälgida ja pöördusid alati tagasi päheõpitud palvevormide juurde. Soovides suuremaid vendi ja õdesid

ajendada isiklikke palveid ütlema, pakkus Jeesus neile eeskujuks üksikuid fraase ja peagi hakkasid nad kõik kasutama ilma seda tahtlikult kavatsemata sama palvevormi, mis koosnes suures osas neist Jeesuse õpetatud-soovitatud ridadest.

⁴ Lõpuks loobus Jeesus mõttest, et iga perekonnaliige peaks sõnastama spontaanseid palveid, ja ühel oktoobrikuu õhtul istus ta maadligi kivilaua äärde väikese madala lambi juurde ning kirjutas sõega siledale seedripuidust ruudukujulisele plaadile, mille üks külg oli umbes 45 cm pikk, palve, mis sai sellest ajast perekonna igapäevaseks palveks.

⁵ ¶ Sel aastal häiris Jeesust väga tema mõtetes valitsev segadus. Perekondlikud kohustused olid pühkinud kõik mõtted hakata kohe ellu viima mingeid plaane seoses pärast Jeruusalemma-ilmutust vastu võetud otsusega „oma Isa ülesandeid täita”. Jeesus arutles õigesti, et tema maise isa pere eest hoolitsemist tuleb pidada kõigist muudest kohustustest tähtsamaks; et oma pere toetamine peab jääma tema esmaseks kohustuseks.

⁶ ¶ Sel aastal leidis Jeesus niinimetatud Eenoki raamatust ühe lõigu, mille mõjul ta hakkas hiljem tähistama oma annetumissiooni Urantial terminiga „Inimese Poeg”. Ta oli juudi messia idee põhjalikult läbi kaalunud ja kindlalt veendunud, et talle polnud määratud selleks messiaiks saada. Ta ihkas oma isa rahvast aidata, kuid ei lootnud kunagi juhtida juutide vägesid Palestiinas välismaist ülemvõimu kukutama. Ta teadis, et ei asu kunagi Jeruusalemmas Taaveti troonile. Ning ta ei arvanud ka, et tema missiooniks on olla vaimne vabastaja või moraaliõpetaja ainuüksi juudi rahvale. Seepärast ei saanud tema elu missioon mingis mõttes täita heebrea pühakirjade pinevaid igatsusi ja oletavaid ennustusi messiasist; vähemalt mitte nii, nagu juudid neist prohvetite ennustustest aru said. Ta oli ka kindel, et ei ilmu kunagi Inimese Pojana, keda oli kirjeldanud prohvet Taaniel.

⁷ Aga kuidas peaks ta ennast siis nimetama, kui saabub aeg õpetajana laia maailma minna? Kuidas esitada oma missiooni? Kuidas hakkavad teda kutsuma inimesed, kes tema õpetusi uskuma jäävad?

⁸ ¶ Nende probleemide üle järele mõeldes leidis ta Naatsareti sünagoogi raamatukogus apokalüptilisi raamatuid uurides käsikirja pealkirjaga „Eenoki raamat” ja ehkki ta oli kindel, et seda polnud kirjutatud iidsetel ajal Eenok, pakkus see talle palju põnevust ja ta luges seda ikka ja jälle. Eriti sügava mulje jättis üks lõik, milles kasutati terminit „Inimese Poeg”. Selle raamatu kirjutaja jutustas Inimese Pojast, kirjeldades tema tööd maa peal ja selgitades, et see Inimese Poeg oli enne, kui ta maa peale inimkonda päästma tuli, kõndinud koos oma Isaga, kõigi Isaga, läbi auliste taevaste õuede; ning et ta oli pööranud kogu sellele suursugususele ja hiilgusele selja, et tulla alla maa peale kuulutama puudustkannatavatele surelikele pääsemist. Kui Jeesus neid lõike luges (saades hästi aru, et nende õpetustega segune-

nud idamaine müstitsism oli suures osas ekslik), tundis tema süda ja meel, et kõigist heebrea pühakirjade ennustustest messiasist ja kõigist teooriatest juutide vabastaja kohta polnud ükski tõele nii lähedal kui see lugu, mida kätkes too vaid osaliselt tunnustatud Eenoki raamat; ning ta otsustas otsekohe võtta endale oma tegevust alustades nimi „Inimese Poeg”. Seda ta ka tegi hiljem oma avalikku tööd alustades. Jeesusel oli eksimatu võime ära tunda tõde ja ta võttis tõe alati kõhklematult omaks, ükskõik kust see pealtnäha ka ei pärinenud.

⁹ Selleks ajaks oli ta oma eelseisva töö kohta maailma hüvanguks juba palju asju selgeks saanud, kuid ta ei rääkinud neist midagi emale, kes hoidis ikka veel kindlalt kinni ideest, et ta poeg on juutide messias.

¹⁰ Nüüd hakkas tekkima Jeesuse noorusaja suur segadus. Olles oma maise missiooni olemuse — „täita oma Isa ülesannet”, näidata kogu inimkonnale Isa armastavat olemust — enda jaoks mõnevõrra selgeks saanud, hakkas ta taas mõtisklema paljude pühakirjades sisalduvate väidete üle, mis viitasid rahva vabastaja, juudi õpetaja või kuninga tulekule. Missugusele sündmusele need prohvetlikud ennustused viitasid? Kas ta polnud juut? või oli? Kas ta kuulus Taaveti suguvõssa või mitte? Ta ema väitis kindlalt, et kuulub; ta isa oli seisukohal, et ei kuulu. Ta otsustas, et ei kuulu sinna. Ent võib-olla olid prohvetid messia olemuse ja missiooni segi ajanud?

¹¹ Kas võis emal ikkagi õigus olla? Varem oli emal eriarvamuste tekkides enamikul juhtudel õigus olnud. Kui ta on uus õpetaja ja mitte messias, kuidas peaks ta siis ära tundma juudi messia, kui see tema maise missiooni ajal Jeruusalemma peaks ilmuma? Ja missugune suhe peaks tal selle juudi messiaga olema? Ning missugune peaks olema tema suhe oma perekonnaga pärast seda, kui ta asub eluülesannet täitma? suhe juutide riigi ja religiooniga? Rooma impeeriumiga? paganate ja nende religioonidega? Noor galilealane arutles ja mõtiskles tõsiselt kõigi nende ülitähtsate probleemide üle, teenides samal ajal puusepatööpingi taga endale, oma emale ja veel kaheksale näljasele suule vaevaga elatist.

¹² ¶ Enne selle aasta lõppu nägi Maarja, et perekonna rahavarud on kahanemas. Ta andis tuvide müümise Jaakobuse hoolde. Peagi ostsid nad teise lehma ja hakkasid Mirjami abiga Naatsaretis naabritele piima müüma.

¹³ ¶ Jeesuse sügavad mõtisklusperioodid, sagedased mäetipul palvetamas käimised ja paljud veidrad mõtted, millega ta aeg-ajalt lagedale tuli, ajasid ema väga ärevile. Mõnikord ta mõtles, et poisil mõistusega pole kõik korras, kuid tema kartused said leevendust, kui talle meenus, et Jeesus on ikkagi töötatud laps ja teistest noortest mõneti erinev.

¹⁴ Jeesus aga õppis mõnda mõtet varjama ega rääkinud kõigest maailmale, isegi mitte emale. Alates sellest aastast hakkas Jeesus järjest vähem avaldama, mis tema meeles toimus; see tähendab, et ta rääkis vähem

asjadest, millest tavalised inimesed ei suutnud aru saada ja mis oleksid sundinud teisi teda iseäralikuks või erinevaks pidama. Pealtnäha muutus ta tavaliseks traditsioone järgivaks noormeheks, kuigi ta igatses kohata kedagi, kes tema probleeme mõistaks. Ta ihkas leida usaldusväärsed ja saladusi hoidvat sõpra, kuid tema probleemid olid ta inimestest kaaslastele arusaamiseks liiga keerulised. Tema ebatavalise olukorra ainulaadsus sundis teda oma koormat üksi kandma.

4. ESIMENE JUTLUS SÜNAGOOGIS

¹ Viieteistkümnenda sünnipäeva saabudes võis Jeesus hingamispäeval ametlikult sünagoogi kõnepulti astuda. Jeesust oli varemgi korduvalt palutud esinejate puudusel pühakirja ette lugeda, kuid nüüd oli saabunud päev, mil seadus lubas tal teenistust pidada. See pärast korraldas hazan nii, et esimesel laupäeval pärast oma viieteistkümnendat sünnipäeva võis Jeesus sünagoogis hommikupalvuse läbi viia. Kui kõik Naatsareti usklikud olid kokku tulnud, tõusis pühakirjadest valiku teinud noormees püsti ja hakkas lugema:

² ¶ „Issanda Jumala vaim on minu peal, sest Issand on mind võidnud; ta on mind läkitanud viima rõõmusõnumit alandlikele, parandama neid, kel murtud süda, kuulutama vabastust vangidele ja avama pimedate silmi; kuulutama Jumala meelepärast aastat ja meie Jumala kohtu päeva; trööstima kõiki leinajaid, andes neile ehte tuha asemele, rõõmuõli leina asemele, ülistusrüü kurva vaimu asemele, et neid nimetataks õigluse puudeks, Issanda istanduseks, millega ta ennast ehib.

³ Otsige head, aga mitte kurja, et te jääksite elamal. Siis on teie Issand, vägede Jumal teiega. Vihake kurja ja armastage head, pange väravas kehtima õigus. Vahest Issand Jumal annab armu Joosepi põrmule.

⁴ Peske end, puhastage end; saatke oma tegude kurjus mu silme alt ära; lakake paha tegemast ja õppige tegema head; nõudke õigust, vabastage rõhutuid. Tehke vaeslapsele õigust ja lahendage lesknaiste kohtuasju.

⁵ Millega pean ma tulema Issanda ette, kummardama kogu maailma Jumala ette? Kas pean tulema ta ette põletusohvritega, aastaste mullikatega? Ons Issandal hea meel tuhandeist jääradest, kümneist tuhandeist lammastest või õlijõgedest? Kas pean andma oma esmasündinu üleastumise eest, ihuvilja oma hinge patu eest? Ei, sest Issand on andnud meile inimestele teada, mis on hea. Ja mida nõuab Issand sinult muud, kui et sa teeksid, mis on õige, armastaksid armulikkust ja käiksid alandlikult ühes oma Jumalaga?

⁶ Kellega te siis võrdlete Jumalat, kes maasõõri kohal istub? Tõstke oma silmad üles ja vaadake: kes on loonud kõik need maailmad, kes loendab nende väge arvuliselt ja nimetab neid kõiki nimepidi. Tema suure võimu ja tugeva jõu tõttu ei puudu neist ainustki. Tema annab väsinuile rammu ja jõuetumale palju jõudu. Ära kardate, sest mina olen sinuga; ära vaata ümber, sest mina olen su Jumal. Ma teen sind tugevaks, ma aitan

sind; ma toetan sind oma õigluse parema käega, sest mina olen sinu Issand Jumal. Ja ma kinnitan su paremat kätt ning ütlen sulle: „Ära kardate, sest mina aitan sind.”

⁷ Teie olete minu tunnistajad, ütleb Issand, minu sulased, keda ma olen valinud, et te teaksite, usuksite minusse ja mõistaksite, et mina olen Igavene. Mina, mina olen Issand, ei ole muud päästjat kui mina.”

⁸ ¶ Ja olles seda lugenud, võttis ta istet ja inimesed läksid oma kodudesse, mõeldes nende sõnade üle, mis ta nii kaunilt neile oli lugenud. Linnaelanikud ei olnud veel kunagi näinud teda nii suursuguselt pühalikuna; nad ei olnud veel kunagi kuulnud tema häält nii tõsiselt ja siirana, nad polnud teda kunagi näinud nii meheliiku, otsustava ja autoriteetsena.

⁹ Sel sabati pärastlõunal ronis Jeesus koos Jaakobusega Naatsareti mäest üles ja koju jõudes kirjutas kahele siledale tahvlile sõega kreeka keeles kümme käsku. Hiljem Marta värvis ja kaunistas neid ning need rippusid kaua Jaakobuse väikese tööpingi kohal seinal.

5. RAHALISED RASKUSED

¹ Jeesus ja tema pere pöördusid järk-järgult tagasi oma varasemate aastate lihtsa elu juurde. Nende rõivad ja isegi toit muutusid lihtsamaks. Neil oli palju piima, võid ja juustu. Viljade küpsedes tundsid nad rõõmu aiasaadustest, kuid iga järgnev kuu sundis neid üha kokkuhoidlikumaks. Nende hommikusöök oli väga tagasihoidlik, kõige parema toidu hoidsid nad õhtusöögiks. Kuid nende juutide jaoks ei tähendanud rikkuse puudumine sotsiaalset alaväärtuslikkust.

² Noormees oli juba peaaegu omandanud arusaamise oma aja inimeste elust. Seda, kui hästi ta mõistis elu kodus, põllul ja töökojas, näitavad tema hilisemad õpetused, milles ilmnevad nii täielikult tema lähedased suhted inimkogemuste kõigi aspektidega.

³ Naatsareti hazan uskus endiselt, et Jeesusest saab suur õpetaja, tõenäoliselt Jeruusalemma kuulsu Gamalieli järeltulija.

⁴ ¶ Kõik Jeesuse edasise elu plaanid näisid olevat ohus. Asjaolud olid kujunenud nii, et tulevik ei paistnud töötavat head. Kuid Jeesus ei löönud vankuma, see ei heidutanud teda. Ta elas päevast päeva, täites hästi ja ustavalt oma elu *vahetuid* igapäevakohustusi. Jeesuse elu on kõigile pettunud idealistidele igaveseks lohutuseks.

⁵ Lihtsat päevatööd tegeva puusepa töötasu vähenes aegamööda. Aasta lõpuks suutis Jeesus varavalgest hilisõõni töötades teenida ainult summa, mille väärtus oleks praegu kakskümmend viis senti. Järgmisel aastal oli juba raske kodanikumakse maksta, rääkimata sünagoogimaksudest ja pooleseeklisest templimaksust. Maksukoguja püüdis sel aastal Jeesuselt suuremat summat välja pigistada, ähvardades isegi tema harfi ära võtta.

⁶ Kartes, et maksukogujad võivad leida ja konfiskeerida kreekakeelsete pühakirjade koopia, kinkis Jeesus selle oma viieteistkümnendal sünnipäeval Naatsareti sünagoogi raamatukogule annetuseks Issandale oma täisealiseks saamise puhul.

⁷ ¶ Viieteistkümnenda eluaasta suurim šokk tabas Jeesust siis, kui ta läks Sepphorisesse vastu võtma Herodese otsust talle esitatud edasikaebuse kohta seoses vaidlusega rahasumma üle, mis Joosepil jäi oma õnnetu surma tõttu saamata. Jeesus ja Maarja olid lootnud saada üsna palju raha, kuid Sepphorise varahoidja pakkus neile vaid tühist summat. Joosepi vennad olid esitanud edasikaebuse Herodesele endale, kuid nüüd seisis Jeesus palees ja kuulis Herodest otsustamas, et tema isale ei võlgnetud tema surma ajal midagi. Selle ebaõiglase otsuse pärast ei usaldanud Jeesus Herodes Antipast enam kunagi. Pole üllatav, et ta nimetas Herodest kord „selleks rebaseks”.

⁸ Pidev töö puusepatööpingi taga sellel ja järgnevatel aastatel võttis Jeesuselt võimaluse suhelda karavanireisijatega. Perekonnale kuuluva varustuspoe oli onu juba üle võtnud ja Jeesus töötas ainult koduses töökojas, kus ta viibis Maarja ja perekonna lähedal ning sai neile abiks olla. Sel ajal hakkas ta saatma Jaakobust kaameliplatsile koguma teavet maailmas toimuva kohta, et end päevasündmustega kursis hoida.

⁹ Meheks kasvades tegi ta läbi kõik need vastuolud ja segadused, mis iga noor inimene enne ja pärast teda. Karm kohustus oma perekonda ülal pidada kaitses teda kindlalt üleearuse jõudeaja mõtiskluste ja müstikasse kaldumise eest.

¹⁰ ¶ Sel aastal rentis Jeesus nende kodust põhja pool üsna suure tüki maad, mis jagati perekonna aiamaa-

tükkideks. Igal vanemal lapsel oli oma isiklik aed ja nad hakkasid oma põllumajandusalastes jõupingutustes innukalt võistlema. Taimekasvatushooajal veetis vanim vend iga päev nendega veidi aega aias. Nooremate õdede ja vendadega koos töötades soovis Jeesus sageli, et nad kõik elaksid maal talus, kus elu oleks palju vabam. Kuid nad ei elanud maal; ja Jeesus, kes oli ühtaegu nii idealist kui ka täiesti praktiline noormees, asus arukalt ja energiliselt kõiki tekkivaid probleeme lahendamata. Ta tegi kõik, mis tema võimuses, et ennast ja peret kohandada reaalse olukorraga ja rahuldada selles olukorras võimalikult palju nende isiklike ja ühiseid soovideid.

¹¹ Jeesus lootis, et siis, kui ta saab kätte tema isale Herodese lossi ehitusel töötamise eest võlgu jäädud suure summa, kogub ta piisavalt raha väikese talu ostmiseks. Ta oli tõepoolest tõsiselt mõelnud, et kolib oma perekonna maale. Kui aga Herodes keeldus Joosepile võlgu jäädud raha maksmast, loobusid nad maakoostumõttest. Tegelikult õnnestus neil niigi maaelukogemusest rõõmu tunda, sest lisaks tuvidele oli neil nüüd kolm lehma, neli lammast, kanakari, eesel ja koer. Selle Naatsareti pere hästikorraldatud koduses elus olid ka väikestel mudilastel oma igapäevased kohustused täita.

¹² ¶ Viieteistkümnenda eluaasta lõpuks oli Jeesus läbinud ohtliku ja raske inimeluperioodi — ülemineku muretutelt lapsepõlveaastatelt läheneva mehelikkuse tunnetamisele, millega kaasnesid uued kohustused ja võimalused omandada ülla iseloomu arenemiseks kõrgemaid kogemusi. Meele ja keha kasvuaeg oli möödas, nüüd algas selle Naatsareti noormehe tõeline elujärk.